

Marcel·lí Trunas, una vida dedicada a Breda

ANDREU PUJOL MAS
Llicenciat en història

Quaderns de la Selva, 24 (2012)
7-17

Marcel·lí Trunas i Clos va néixer a Breda el 22 de març de l'any 1925. Era fill de Joan Trunas i Hosta i de Dolors Clos i Aymà de Can Pijaume. El pare primer havia fet d'oller, com tants i tants bredencs, i, més tard, obrí una barberia. En Marcel·lí Trunas fou el gran de dos germans. Després va néixer la germana petita, la Balbina. La casa familiar era al carrer de Santa Anna, un carrer que era anomenat el *carrer de les bèsties* perquè totes les cases tenien algun malnom d'animal. La dels Trunas era anomenada cal Cuc.

Marcel·lí Trunas no va tenir una infantesa fàcil i agradable. Com molts personatges vinculats al món de la cultura, la infància de Marcel·lí Trunas va estar marcada per una llarga convalescència. Una malaltia li va afectar fatalment la cama i el féu estar tres anys al llit amb la cama immobilitzada, fins als divuit anys. D'una banda, això va condicionar la seva formació perquè no pogué tenir accés a l'ensenyament reglat fins ja ben entrada l'adolescència. De l'altra, el repès li despertà un interès per la lectura que el convertí en un erudit autodidacte.

Després d'uns breus estudis, es decidí pel camí de la sastreria, un ofici en el qual ja tenia alguns antecedents familiars. L'ofici l'aprenqué a Sant Celoni, a casa del sastre Casadevall. Més tard anà a Barcelona, on s'estigué un parell d'anys, a completar els seus estudis. Allà compartí pis a Ciutat Vella amb un altre jove bredenc, dos anys menor que ell, que havia triat el mateix camí professional. Era Salvador Riera i Fàbregas, que després havia d'emigrar al Brasil, on fundà amb èxit una empresa de confecció tèxtil, fou un importantíssim col·leccionista d'art i, a la seva tornada a Catalunya, fundà la Galeria Dau al Set al carrer del Consell de Cent de Barcelona.

A Breda s'havia instal·lat des del 1924 l'artista noucentista Josep Aragay, que s'havia casat amb la mestra Teresa Solà. Solà fou depurada pel franquisme però es va dedicar a donar classes particulars. Salvador Riera assistia a aquestes classes i va començar a forjar-se una amistat entre la parella i aquell jove que havia de durar tota la vida. El primer fruit d'aquesta amistat va ser el llibre humorístic de Riera titulat *Breda, pinzellades a tort i a dret* (1948) que comptà amb un dibuix d'Aragay per a la portada.

Possiblement, aquesta relació amb Riera fou la que apropà Marcel·lí Trunas a Aragay. Justament, aquell mateix any del llibre de Riera, va ser quan Trunas conegué Josep Aragay. Havia decidit plantar-se pel seu compte i volia obrir una sastreria a la seva casa natal del carrer de Santa Anna. Era el mes de març quan Trunas va visitar Aragay per primera vegada. Va anar a la seva casa del carrer Nou per comprar-li algunes peces de ceràmica que havia fet Aragay a la seva fàbrica de Breda amb la finalitat de decorar la nova sastreria. Aragay aleshores ja no dirigia la fàbrica però en seguia venent els estocs. La seva factoria de ceràmica havia estat inaugurada l'any 1927 i funcionà fins l'any 1936. L'any 1940 la fàbrica havia reprès la seva activitat, ara en societat amb dos ceramistes més, Joan Bagué i Pere Trunas –aquest darrer, oncle de Marcel·lí Trunas– i Aragay ja no s'hi dedicava activament. Finalment la sastreria, ben decorada, va acabar obrint-se el 19 d'aquell mateix mes, dia de sant Josep. Amb aquesta visita va començar una sòlida amistat. Trunas

començà a ésser un assidu d'aquella casa del carrer Nou i prosseguí, amb aquelles converses, la seva formació. Aragay li parlava de política, de cultura, d'història, d'art i cal recordar que l'artista havia estat al rovell de l'ou del món cultural català del Noucentisme. De coneixements per explicar en tenia molts.

L'Acció catòlica i el futbol

En aquell moment Marcel·lí Trunas també havia començat a treballar desinteressadament a la parròquia de Breda al costat del vicari Mn. Pere Prats i Borrell, que havia organitzat els joves d'Acció Catòlica. Al vicari se'l coneixia popularment com a Mn. *Pere petit* per diferenciar-lo del seu oncle, també anomenat Mn. Pere Prats, que era el rector. Marcel·lí Trunas esdevingué el president d'aquesta organització juvenil del poble. A Trunas se li havia obert tot un món durant el parell d'anys que havia estat a Barcelona. Allà havia assistit assíduament a representacions teatrals de tota mena. És per això, segurament, que al capdavant dels joves d'Acció Catòlica impulsà un grup de teatre. Aquest grup primerament només estava format per homes i s'estrenà al Cercle Bredenc l'any 1947 amb l'obra *El misteri del bosc*. Aquell mateix any seguiren amb *Les Aurenetes* i *El preu de la Glòria*. L'any següent, el 1948, ja es va comptar amb la participació femenina i la companyia va durar fins als voltants de l'any 1960.

L'Acció Catòlica no es va limitar al teatre sinó que les activitats eren molt diverses: es feien projeccions de cinema, hi havia un cor, s'organitzaven excursions, s'impartien curssets i es va organitzar un equip de futbol. Marcel·lí Trunas esdevingué president d'aquest equip amb només 23 anys. Estava format per joves de 17 i 18 anys i de seguida passà dificultats. No comptava amb socis que paguessin quota i, a més, de seguida que es feien grans els jugadors marxaven a jugar amb altres clubs de la comarca. Per aquests motius aviat s'anà apagant.

Això no vol dir que Breda es quedés sense futbol: l'any 1954 naixia l'Unió Esportiva Breda, l'actual equip del poble. Més endavant Marcel·lí Trunas també fou president d'aquest club. En concret va ser-ho en tres períodes diferents compresos entre el 1963 i el 1964, el 1970 i el 1974 i el 1980 i el 1983. Aquesta va ser la seva tasca més visible al capdavant de l'U.E. Breda però sempre, com a directiu o no, va ser l'enllaç entre el club i la Mutualitat Catalana de Futbolistes, vinculada amb la Federació Catalana de Futbol, i s'encarregà de portar al metge molts futbolistes bredencs lesionats. Aquest paper el va portar a terme amb molta eficàcia gràcies a la seva amistat amb el traumatòleg Ramon Cugat i és una de les tasques que més se li recorda i reconeix al si de l'U.E. Breda per la va dur a terme amb una abnegació i un sacrifici grans. Amb motiu d'aquest ímpetu en la promoció del futbol local va acabar rebent la Medalla d'Argent de la Federació Catalana de Futbol.

Però, tornant als temps de l'Acció Catòlica, hem de ressaltar l'amistat que el va unir amb el ceramista Ramon Samon. Samon havia seguit un camí similar al de Marcel·lí Trunas: nascut a Breda, havia anat a Barcelona a formar-se. A la capital

Marcel·lí Trunas, primer per la dreta, acompanyant Antoni Ramallets en una visita a Breda als anys 50.

catalana va compaginar la feina en una fàbrica de porcellana amb els estudis a l'Escola Massana, on rebé classes de ceràmica, per exemple, de grans autoritats com Josep Llorens i Artigas. Trunas i Samon coincidiren a Barcelona a la mateixa època i assistiren plegats als concerts del Palau de la Música Catalana i s'interessaren pel que passava a l'entorn del Foment de les Arts Decoratives que tenia la seu a la Cúpula del Coliseum de la Gran Via de les Corts Catalanes. Samon, de la mateixa manera que Trunas, va tornar a Breda i va obrir-hi un taller el 1953 i una botiga de ceràmica. Aleshores, a l'empara de la parròquia, va impulsar el grup de Minyons Escoltes, que es reunia al local de l'Acció Catòlica –que, per cert, estigué situat, en un primer moment al carrer del Prat, després a la plaça del Dr. Rovira i, ja molt més tard, al carrer de Sant Salvador–, amb el qual Marcel·lí Trunas també s'implicà. Essent sastre va cosir per al grup una bandera de la Creu de Sant Jordi, símbol del moviment escolta. Aquesta va ser una experiència breu que durà fins al 1960 i que involucrà una quarantena de joves bredencs.

Ramon Samon fou un incansable activista cultural i portà a terme tot tipus d'activitats en defensa de la cultura catalana, fins on era permès en aquells difícils temps del franquisme. A la botiga de ceràmica va començar, tímidament, a vendre alguns llibres en català i, posteriorment, també discos, ja amb l'apogeu de la nova cançó.

El Novè Centenari del monestir i els Amics de Breda

Si hi ha un any important perquè tornem a posar junts Marcel·lí Trunas i Ramon Samon aquest és el 1968. A Breda, aquell any, va haver-hi festa grossa i amb motiu: feia nou segles que s'havia consagrat l'església del monestir de Sant Salvador. Aleshores, es va establir una Junta Executiva del Novè Centenari formada per trenta-tres persones entre les quals hi havia, és clar, Marcel·lí Trunas i Ramon Samon. El programa d'actes associats al Novè Centenari s'estenia des del mes de maig al mes d'octubre. És evident que els actes foren organitzats de manera mancomunada entre els membres de la Junta Executiva, però si mirem el programa veurem la mà de Ramon Samon rere algunes de les activitats. Per exemple, el diumenge 2 de juny hi hagué una exposició de vidres, esmalts, ceràmica i pintura a càrrec de l'Escola Massana. Recordem que Samon n'havia estat alumne. Un altre exemple és l'exposició realitzada els dies 25 d'agost i 2 de setembre sobre l'Orfeó Català així com l'actuació del mateix Orfeó el 6 d'octubre al Cercle Bredenc –amb interpretació inclosa d'*El Cant de la Senyera*: Samon havia estat acollit, durant el seu període d'estudiant, a casa de dues dones que eren membres de l'Orfeó Català. I, seguint en el terreny musical però al marge del Novè Centenari, havia visitat el poble un any abans, el 1967, el jove cantautor Joan Manuel Serrat. Recordem que era Samon qui difonia la Nova Cançó al poble així que és molt probable que fos ell qui estigués darrere l'organització d'aquest concert.

Cal dir que els actes de commemoració del Novè Centenari foren tot un èxit i que es feren moltes activitats de caire cultural que donarien fruit en el futur. Aragay exposà, a la sala d'exposicions de l'antiga parròquia de Santa Maria, actual edifici de l'Ajuntament, trenta-dues obres seves, totes del gènere de la pintura. Alhora, el mateix Aragay va dissenyar un segell commemoratiu de col·leccionista per a l'ocasió. També a la mateixa sala d'exposicions es mostraren diversos documents de l'arxiu històric de Breda. Tampoc no podem oblidar la curiosa iniciativa de situar dues creus de terme, dissenyades pels Amics de les Creus de Terme del Cercle Artístic de Sant Lluc, a les dues entrades del poble. Una està situada als peus del turó de Santa Anna i l'altra a l'alçada de Coll de N'Orri, ja anant cap a Sant Feliu de Buixalleu. El teatre també hi tingué un paper important i el dia 28 de juliol es va fer, a les escales de darrere de l'absis de l'església, una representació de teatre medieval a càrrec de l'Institut del Teatre de Barcelona.

El Novè Centenari passà, però deixà un bon regust. L'alcalde Alfons Clavell va reunir, durant el mes d'abril del 1972, aquells que havien format part de la Junta Executiva del Novè Centenari i els va traslladar la intenció de crear una entitat amb prou potencial com per seguir organitzant actes culturals de qualitat com els que s'havien muntat amb èxit durant les celebracions del 1968. Una setmana després d'aquesta primera reunió se'n va convocar una altra en la qual es va escollir el nom Amics de Breda i es va decidir enviar un manifest, escrit per Marcel·lí Trunas, a totes les llars bredenques per tal de recollir el màxim d'adhesions. Finalment, el 30 de maig es reuneixen les seixanta persones que volen formar part de l'associació i

es començà a donar forma als estatuts de l'entitat Amics de Breda, que quedarà definitivament constituïda el 21 d'agost d'aquell 1972. La primera junta directiva va ser formada per cinc vocals, un caixer i un secretari. Ramon Samon seria el primer president de l'associació i Marcel·lí Trunas el vicepresident. Es va encarregar a l'artista Antoni Gelabert i Casas, conegut per les seves xilografies que havien il·lustrat, per posar un exemple, alguns dels llibres de Mn. Pere Ribot, el disseny d'un logotip per a l'associació. Aquest consistí en una bonica representació del campanar romànic de Breda.

De seguida Amics de Breda va posar fil a l'agulla. Decidiren fer-se càrrec de les exposicions que ja feia quinze anys que s'organitzaven dins del marc de la festa major, impulsades, en els seus inicis, per l'artista Manuel Genovart. Alguns altres exemples de primeres activitats que s'emprengueren foren l'organització d'un concurs literari per a joves o una exposició de treballs tèxtils, com ara punta de coixí o brodats, recollint obres de les dones breddenques. També organitzaren cursets de sardanes, concerts a l'església parroquial, s'adheriren al Congrés de Cultura Catalana, impulsaren la festa de Sant Joan amb la vinguda de la Flama del Canigó, portaren al poble conferenciants com Maria Aurèlia Capmany i cantants com Ovidi Montllor o Jaume Arnella i, fins i tot, enviaren d'una carta de condol a la vídua de Pau Casals –per cert, Marcel·lí Trunas conservava un programa d'un concert del cèlebre violoncel·lista amb una dedicatòria personalitzada–.

El grup de Minyons Escoltes. Marcel·lí Trunas seu sota la bandera de la Creu de Sant Jordi que ell mateix havia confeccionat.

Una de les gestions més interessants d'Amics de Breda feia referència a uns quadres d'Antoni Viladomat. Amb tot l'enrenou del Novè Centenari de l'any 1968 s'havia començat a prestar atenció al patrimoni artístic que es conservava a les golfes de la rectoria i que s'havia amagat allí després d'haver estat retirat de l'església per evitar els estralls durant la Guerra del 36. Fou Joan Ainaud de Lasarte qui va detectar que quatre obres que hi havia en força mal estat podrien pertànyer al gran pintor català del barroc. Els temes eren els següents: el penediment de Sant Pere, sant Honorat exorcitzant una dona posseïda pel dimoni, aparició d'un àngel a sant Francesc d'Assís i la predicació de sant Pau. Sembla que les obres de Viladomat havien estat encarregades pel monestir entre 1740 i 1747, essent abat Josep de Gayolà. Aquests quadres degueren encarregar-se per disposar-los a manera de dues parelles dins d'una capella: a la dreta els quadres de sant Honorat i sant Francesc, i a l'esquerra, els de sant Pau i sant Pere, flanquejant, segurament, un retaule desaparegut que degué estar situat al fons de la capella. Tot això ho podem endevinar per la manera com estan disposats els personatges en les obres. Ainaud de Lasarte es va comprometre a gestionar la restauració d'un dels quadres, el que fa referència a sant Francesc d'Assís, per part de la Junta de Museus de Barcelona. Un cop duta a terme, el quadre es va dipositar temporalment al Palau de la Virreina fins que va retornar a Breda. Pel que fa als tres quadres restants, fou l'entitat Amics de Breda qui assumí la responsabilitat de la seva restauració. Amb aquesta finalitat obriren una subscripció popular per obtenir els fons necessaris i, alhora, impulsaren activitats culturals per recaptar diners com ara concerts a l'església de Breda. Amb la recaptació d'aquestes activitats i la pressió a administracions superiors per obtenir ajudes pogueren restaurar el quadre del penediment de sant Pere. Aquest es va col·locar el 10 de gener del 1976 amb un concert. Finalment, no pogueren encarregar-se de la restauració de les dues restants i aquestes no foren restituïdes al seu lloc fins al 1984, quan la parròquia de Breda demanà ajuda per poder fer-ho.

Amics de Breda no únicament es preocupava del patrimoni artístic, sinó que també lluitava pel patrimoni arquitectònic bredenc. Per exemple, es conserva correspondència entre Amics de Breda i l'Ajuntament de Breda en què els primers s'interessen pel futur de Can Marcelo, una antiga masia situada a la plaça de l'Església que havia de ser demolida i substituïda per un edifici d'obra nova. En una d'aquelles cartes es demanava a l'administració que "el nou edifici que l'hagi de suplir s'adapti en tot al contorn al qual ha d'estar ubicat". Un altre exemple de lluita pel patrimoni arquitectònic tingué lloc el gener del 1975 quan començaren a batallar per declarar alguns edificis del poble com a conjunt històric-artístic. Van demanar ajuda a les delegacions provincials de Belles Arts de Barcelona i Girona i a l'escultor Frederic Marés i ho acabaren aconseguint. Hem de tenir en compte que Frederic Marés havia estat company d'estudis a l'Escola de la Llotja de l'artista Manuel Genovart, molt vinculat amb Breda i la seva parròquia.

Amb les línies precedents només preteníem fer un breu repàs de l'activitat d'aquesta entitat en la qual participà molt activament Marcel·lí Trunas. En un

article dedicat a ell no podem esmentar els molts altres bredencs i bredenques que impulsaren l'entitat i posaren el llistó molt alt pel que fa a l'activitat cultural local. No obstant això, no podem oblidar Salvador Gual, un dels membres més actius, que substituï Ramon Samon com a president.

El llegat d'Aragay... i de Trunas

Durant aquest temps havia arribat una mala notícia per a Marcel·lí Trunas i per el món cultural bredenc: el 15 de gener de 1973 moria l'artista i amic Josep Aragay i Blanchar. Marcel·lí Trunas se'n sentí, d'aquesta mort. Ja hem esmentat que fou el seu gran mestre en l'àmbit cultural i n'heretà moltes passions com l'art del Renaixement i del Noucentisme, la defensa de la cultura catalana i, també, l'amor per Itàlia i, més concretament, per Florència. Cal recordar que Aragay havia estat pensionat per l'Ajuntament de Barcelona per anar a Itàlia. El viatge el realitzà entre el 1916 i el 1917, visità fins a tretze ciutats i significà un abans i un després en la seva pràctica artística. Si fins aleshores la seva obra s'havia caracteritzat per un abarrocament de les formes, després del seu pas per Itàlia se significà per una major sobrietat inspirada en el Renaixement. Aquesta fascinació per Itàlia el portà a voler teoritzar els seus postulats estètics en el llibre *El nacionalisme de l'art* (1920) i a voler captar l'essència del país en *Itàlia* (1928), un llibre de poemes prologat per Carles Riba: "Adéu, Florència radiant,/ ets feta tot cantant/ en una hora de deliri,/ amb l'aroma opulenta del lliiri/ i la duresa del diamant". Marcel·lí Trunas, profundament solcat pel pensament d'Aragay, es desplaçava a Roma i a Florència –ciutat que coneixia de punta a punta– sempre que podia. Cada vegada en tornava amb alguna cosa sota el braç, ja fos una reproducció d'una obra de Miquel Àngel o un exemplar de la *Vida* del famós orfebre Benvenuto Cellini.

Després de la mort de l'amic, Marcel·lí Trunas decidí posar fil a l'agulla perquè Aragay fos reconegut pel poble de Breda. En una reunió d'Amics de Breda del 16 de maig del 1973 Trunas va fer un abrandat discurs reivindicant l'obra d'Aragay i exposant que la vídua de l'artista, Teresa Solà, havia ofert al poble de Breda en donació les obres que conservava del seu marit. De fet, Aragay ja havia plantejat l'any 1968 durant l'exposició que es va fer amb motiu del Novè Centenari la seva voluntat de deixar l'obra al poble de Breda. Aleshores, en aquesta reunió que hem comentat, Marcel·lí Trunas va plantejar la idea de crear un museu monogràfic dedicat a Aragay. Trunas també havia contactat amb Salvador Riera, el seu company de pis en la seva època d'estudiants, per tal que cedís algunes de les obres de la seva col·lecció al projecte. Els membres de la junta d'Amics de Breda hi estigueren d'acord i decidiren enviar una carta a l'Ajuntament de Breda sol·licitant la creació del museu. Poc després foren cridats al despatx de l'alcalde per avaluar l'idea. Alfons Clavell els va traslladar que el Ple de l'Ajuntament havia donat el vistiplau al projecte. Els va detallar que la ubicació inicial provisional seria a la sala d'exposicions

de l'absis de l'edifici de l'ajuntament fins a trobar un lloc més adient. A dia d'avui encara està situat allà mateix, al començament del carrer Nou.

A partir d'aleshores començà una gran feina. Els membres de la junta d'Amics de Breda havien d'anar cada dimarts al local designat com a seu del museu a classificar pacientment les obres donades. A l'aportació de Teresa Solà i Salvador Riera s'hi va afegir la del mateix Marcel·lí Trunas que fou nomenat, inicialment, secretari del projecte i després en seria el director. Una tercera donació havia d'arribar l'any 1983 feta per Martina Aragay, neboda de l'artista, establerta a l'Argentina. En concret va donar un total de vint-i-cinc peces datades entre el 1908 i el 1930 entre les quals es trobava un gerro curull corresponent a la font que Aragay realitzà per al Portal de l'Àngel de Barcelona. Aleshores els fons del museu comptaven amb un total de 634 obres catalogades entre gravats, pintures, dibuixos i ceràmiques

La legalització de la col·lecció, tot i haver estat impulsada ja l'any 1974 no va arribar fins l'any 1980, quan se'n van aprovar els estatuts i es va instaurar un patronat per a la gestió del museu –un patronat que, per cert, avui és inexistent–. Va ser l'any 1984 quan el Museu Aragay es va integrar a la Xarxa de Museus de la Generalitat de Catalunya i els seus tècnics van tornar a catalogar-ho tot. En total van trobar-hi 1037 obres. Com és obvi, no és que es multipliquessin sinó que en la primera catalogació es van classificar com una sola obra conjunts que n'eren més d'una.

El primer criteri museogràfic que s'hi va aplicar potser no era el més adient. Observant fotos de l'època hi veiem com les obres s'amuntegaven i, fins i tot, hi havia alguns plafons de ceràmica situats directament sobre el terra. L'espai comptava tot just amb una superfície de 86 m² i havia d'albergar obres de grans dimensions com l'important quadre *Vacances* (1923). Per això aviat es va decidir que l'espai s'havia d'engrandir i es va destinar al projecte d'ampliació un total de 2.250.000 pessetes. Un projecte que es va fer efectiu l'any 1987 agafant espai de la casa consistorial, afegint 65 m² a l'espai d'exposició i desplaçant l'entrada més a prop de la plaça de la Vila. Finalment, la reobertura del Museu Aragay es va fer efectiva l'any 1988.

La gestió d'aquest museu fou, sens dubte, la gran obra vital de Marcel·lí Trunas. Va dedicar-hi desinteressadament els caps de setmana de la seva vida, tot i que també atenia visites en dies feiners si es concertava la visita prèviament. Qualsevol que hi passés per davant el podia veure assegut a la recepció submergit en alguna lectura o bé atenent els visitants i mostrant orgullosament la col·lecció. Trunas també es va dedicar a anar elaborant un petit arxiu/biblioteca sobre el Noucentisme i Josep Aragay en el qual s'hi poden trobar diversos títols bibliogràfics així com correspondència i dietaris de l'artista.

Hem d'esmentar una segona ampliació de la col·lecció del museu. El 1994 Salvador Riera va acordar la "venda-donació" de la seva completíssima col·lecció d'art a la Generalitat de Catalunya. Se'n va dir així perquè fou una venda molt per sota del seu cost real. Aleshores les obres d'Aragay que restaven en mans de Riera

Interior del primer Museu Aragay, abans de la seva renovació.

van passar a formar part dels fons de la Generalitat de Catalunya i no fou fins al febrer de l'any 2000 que la Generalitat diposità aquestes obres a Breda. Pocs anys després hi hagué la voluntat política de revitalitzar el patronat del museu i s'organitzaren un seguit d'activitats, amb la participació, és clar, de Marcel·lí Trunas, amb la voluntat d'esperonar-lo. En son una mostra les Jornades Noucentistes de Breda que van tenir lloc els dies 1, 2 i 3 d'abril del 2005 per les quals es van organitzar, col·laborant-hi l'Ajuntament de Breda, la Diputació de Girona, el Museu Aragay, els Amics de Breda, la Universitat de Girona i el Museu d'Art de Girona, un seguit de conferències al Centre Cultural Els Forns que versaven sobre el projecte cultural que fou el Noucentisme i, també, sobre la figura de Josep Aragay. Aprofitant l'ocasió es va realitzar al mateix espai l'exposició *Josep Aragay, l'esperit noucentista* que va treure del magatzem del museu diverses obres d'Aragay.

Però la reivindicació que Marcel·lí Trunas féu del seu amic Josep Aragay no es limità a la pacient tasca al museu, ja de per si prou important, sinó que va decidir escriure un llibre. L'octubre del 1991 es va publicar *Josep Aragay. Pintura bíblica*, escrit per Marcel·lí Trunas i Joan Nasplesa i editat per la Col·lecció Francesc Eiximenis. Aquesta obra va ser estructurada en dues grans parts. La primera recollia una breu biografia de l'artista a manera d'introducció per posar en situació el lector mentre que en la segona part es recollia el que pròpiament anuncia el títol del llibre: un repàs per tota la pintura de temàtica bíblica de l'artista. Així, es comenten a bastament els cicles de pintures fetes pel baptisteri de l'església parroquial de Breda, fets dues vegades a causa de la destrucció causada per la guerra civil, el cicle del Gènesi

pintat entre els anys 57 i 58, les diverses obres dedicades a Job i les dedicades a l'Apocalipsi així com altres escenes de l'Antic i el Nou Testament. Joan Nasplesa, com a llicenciat en teologia bíblica, posà en relació aquestes obres amb els textos que les havien inspirat. Aquesta ha estat la més extensa obra monogràfica sobre Josep Aragay fins fa ben poc, quan el bredenc Xavier Castanyer elaborà i defensà la tesi doctoral *La projecció d'un ideal estètic durant el Noucentisme: Josep Aragay i Blanchar (1889-1973)* que aviat, si Déu vol, serà publicada.

L'altra obra bibliogràfica de Marcel·lí Trunas va ser editada per l'Ajuntament de Breda l'any 2003 i es va titular *Teatre d'aficionats a Breda. Anys 1900-1994*. De fet el text havia nascut abans i és per això que s'acaba el recull l'any 1994. El bredenc Jordi Badia Ardanuy va dirigir-se a Marcel·lí Trunas l'any 2001 per recollir informació per fer una exposició amb motiu del trentè aniversari del Grup de Teatre Tabola. La sorpresa va ser quan va lliurar-li un extens manuscrit que recollia gairebé un segle de teatre bredenc. Badia va considerar que valia la pena publicar aquesta valuosa informació i es va dedicar a anar-la transcrivint fins que va acabar prenent cos com a llibre.

Com hem pogut comprovar, Marcel·lí Trunas féu una gran tasca al servei del poble de Breda. El setembre del 1995 la Unió Esportiva Breda fou la primera a retre-li homenatge al Camp Municipal d'Esports i el nomenà President Honorífic. Anys després, el 2002, fou nomenat Fill Predilecte de Breda i té dedicada la continuació, més enllà del carrer de Sant Iscle, del seu carrer de Santa Anna natal.

Els darrers temps de la seva vida foren marcats per alguns problemes de salut que no li permeteren fer-se càrrec del museu ni participar de l'activitat cultural al poble. Aleshores començaren a portar el museu Salvador Gual i el seu fill. Finalment, Marcel·lí Trunas morí a l'edat de 87 anys el dia 7 de setembre del 2011.

Bibliografia

- BOSCH, Glòria, i Andreu PUJOL. *Homenatge a Salvador Riera*. Breda: Associació de Veïns Vilatans de Breda, 2011
- COLL I CASTANYER, Jaume. *Breda històrica i actual*. Granollers: Ed. Montblanc, 1971
- GARNATXE, Joan. *Art modern a l'església de Breda*. Breda: Parròquia de Santa Maria de Breda (col. Francesc Eiximenis, 4), 1993.
- GIL BONANCIÀ, Miquel. "El noucentista Josep Aragay i el seu museu de Breda". *Revista de Girona*, 113 (1985): 365-369.
- GOÑI, Jordi, i Dolors HERNÁNDEZ. *Records bredencs*. Breda: Ajuntament de Breda, 1995
- TRUNAS I CLOS, Marcel·lí, i Joan NASPLEDA ARXER. *Josep Aragay. Pintura bíblica*. Breda: Parròquia de Santa Maria de Breda (col. Francesc Eiximenis, 2), 1991.
- TRUNAS I CLOS, Marcel·lí. *Teatre d'aficionats a Breda. Anys 1900-1994*. Breda: Ajuntament de Breda, 2003.

